Щоденний обсяг конверсійних операцій у світі становить від 1 до 4 трлн. доларів США. За даними ISDA, на середину 2008 року умовна сума фондових деривативів, яка підлягає погашенню, становить близько 10,5 трлн. доларів США, а умовна сума процентних дериватів (що включають процентні свопи та опціони і багатовалютні свопи) взагалі сягнула понад 350 трлн. доларів США [3].

Forex в Україні розвинений надзвичайно слабко, і ним захоплюються тільки великі банки, де є сильні дилери. Вони переважно здійснюють поточні конверсійні операції. Проблемами розвитку конверсійних операцій в Україні є недосконаліть законодавчої бази, незначна фінансова потужність більшості українських банків, недостатня кількість технічного обладнання для проведення таких операцій і відсутність власних банківських замкнених торгово-інформаційних систем і програмних продуктів, брак кваліфікованого персоналу для здійснення таких операцій.

1. Банківські операції / За ред. В.І. Міщенка, Н.Г. Слав'янської. – К.: Знання, 2006. – 727 с. 2. Банківські операції. – 6-те вид., перероб. / О.В. Васюренко. – К.: Знання- 2008. – 311 с. 3. Ресурс internet.

Т.П. Миндюк,
студент гр. ЕФІ-44.
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І.Б. Хома

ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Сьогодні питання економічної злочинності в Україні є дуже актуальним. За оцінками фахівців в Україні фактично склались дві економіки: легальна (контролюється державою) та нелегальна (тіньова). Криміналізація економіки України гальмує розвиток підприємництва, становлення реального ринкового середовища [1]. За даними МВС, у 2007 році в Україні було зареєстровано 42755 злочинів у сфері економіки, з них 18739 важких та особливо важких. Розслідувано 32563 злочини, викрито 18253 особи.

Однією з принципово важливих характеристик сучасної організованої економічної злочинності в Україні є її інтеграція у легальний бізнес, створення потужних промислово-фінансових груп (корпорацій), що включають власні банки, біржі, торговельні підприємства, страхові компанії та інші ринкові інституції. Кримінальні корпорації через корумповані зв'язки проникають у фінансову систему, прагнуть впливати на політику держави. Ця «паралельна» мережа виробничих і фінансових відносин і є складовою так званої «тіньової економіки» (прихована економічна діяльність), на яку, за підрахунками експертів, сьогодні припадає від 40 до 60 % ВВП України. В основі усіх найприбутковіших технологій злочинної діяльності був і залишається прямий або опосередкований перерозподіл державних коштів, засобів та майна, що передусім відбувається за рахунок виведеня з обігу або прямого розкрадання грошей і матеріальних ресурсів (нецільове використання бюджетних коштів, завищення цін на продукцію чи послуги, які надаються державі, приховування частини сировини тощо.) У будь-якому разі це пов'язано з глобальною корупцією, а також різними схемами ухилення від оподаткування з подальшим «відмиванням» грошей (легалізація незаконно отриманих доходів) [1].

Основними чинниками становлення та розвитку економічної злочинності в Україні є:

- історичний момент – після розпаду Радянського Союзу, за даними експертів, близько 40 % підприємців і близько 66 % комерційних структур були втягнуті у кримінальні відносини. Під вплив організованої злочинності почали потрапляти насамперед представники так званої «групи ризику» – структур, що беруть участь у перерозподілі власності, отримують великі прибутки, а також окремі керівники та відповідальні працівники підприємств і організацій, які одержали економічну та господарську самостійність, засновники новостворених підприємств, приватні власники. У цій ситуації у людей «поламали» погляди на ринкові відносини як такі. Саме цей чинник став основою для подальшого розвитку економічної злочинності в Україні та пов'язав його з суспільним життям;
- недосконаліть вітчизняної правової системи та законодавчої бази, неузгодженість фінансової, податкової, інвестиційної, банківської та митно-тарифної політики, а також надмірний податковий тиск на суб'єктів малого підприємництва [2];

• неготовність і корупція в правоохоронних органах, яким дуже важко протистояти «високоінтелктуальній» злочинності.

Для того, щоб сповільнити ріст економічної злочинності в Україні, необхідно:

• внести зміни до Кримінального кодексу України та до законів України «Про банки та банківську діяльність», «Про фінансові послуги та державне регулювання фінансових послуг» та інших законів згідно із вимогами закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) надходжень, одержаних злочинним шляхом» з метою узгодження та удосконалення механізму первинного фінансового контролю [2];

• послабити податковий тиск на суб'єктів малого підприємництва;

• підвищити ефективність державної системи фінансового моніторингу та запровадити в Україні механізм призупинення фінансових операцій, які мають ознаки відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом;

• створити спеціальний, окремий і незалежний орган з боротьби з економічною злочинністю та корупцією;

• інтеграція у міжнародну систему боротьби з економічною злочинністю;

• законодавче прийняття так званої «доктрини зривання корпоративної маски», за якою власник підприємства чи інша особа, яка має право давати вказівки, обов'язкові для посадовців цього підприємства, несе юридичну відповідальність за діяльність останнього.

Організований характер економічної злочинності, а також підтримка та безпосередня участь у цих структурах високопосадовців становить реальну загрозу національній безпеці держави та її економіці, а тим паче, коли у світі вирує фінансова криза. Саме тому долати економічну злочинність потрібно негайно.

1. Криміналізація економіки України: сучасний стан, тенденції, напрями протидії / О. Джужа, С. Чернявський // Право України. – 2005. – № 12. – С. 35–40. 2. Тіньові фінансові операції: види та шляхи запобігання / В.В. Шелест // Актуал. пробл. економіки. – 2007. – № 3. – С. 190–195.